

Lausunto Salo-Hajala kaksoisraide ratasuunnitelmasta

Kaupunkikehityslautakunta 07.11.2023 § 178

Valmistelija

Asemakaavapäällikkö Virpi Elovaara, virpi.elovaara@salo.fi, 044 778 5114, paikkatietosuunnittelija Markus Kukkonen, markus.kukkonen@salo.fi, kaavoitusinsinööri Leena Lehtinen, leena.lehtinen@salo.fi, maankäyttöpalvelujen johtaja Raimo Inkinen, raimo.inkinen@salo.fi

Asiaan liittyvä aineisto

Turun Tunnin Juna Oy on laatinut ratalain (110/2007) mukaisen ratasuunnitelman ”Turun tunnin juna -suunnitteluhanke: Salo–Hajala-kaksoisraide ratasuunnitelma, Salo”.

Traficom on asettanut suunnitelman nähtäville 17.10.2023 asti ja lähettänyt kaupungille pyynnön julkaista tietoverkossa ilmoituksen kuuluttamisesta. Ratasuunnitelmasta annettavat muistutukset jätetään Traficomille. Muistutusmenettely on tarkoitettu suunnittelualueen kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa.

Lausuntopyyntö

Turun Tunnin Juna Oy pyytää Salon kaupungilta lausuntoa alla listattuihin asioihin. Lisäksi Turun Tunnin Juna Oy pyytää kaupungin vastinetta muistutuksiin, jotka toimitetaan nähtävillä oloajan jälkeen kaupungille.

Turun Tunnin Juna Oy pyytää Salon kaupunkia:

- antamaan lausuntonsa nähtävillä olevasta suunnitelmasta ja vastineensa suunnitelmasta tehtyihin muistutuksiin
- tarkistamaan, että ajantasaiset kaavat ja kaavamääräykset sisältyvät nähtäville asetettavaan suunnitelma-aineistoon ja hyväksymisehdotuksessa luetellut kaavat ja niiden tiedot ovat oikeat. Tarvittaessa kuntaa pyydetään täydentämään kaavojen tiedot lausunnossaan.
- toimittamaan sähköisesti ne ratasuunnitelman käsittämälle alueelle vahvistetut tai hyväksytyt oikeusvaikutteiset kaavat, jotka eivät ole nähtävillä olevassa suunnitelma-aineistossa. Kaavat kaavamääräyksineen tulee toimittaa jokaisesta kaavasta erikseen, pelkkä kaavayhdistelmä ei ole riittävä.

Turun Tunnin Juna Oy pyytää, että Salon kaupunki lausunnossaan ilmoittaa:

- Toteuttaako laadittu suunnitelma alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutumista kunnan alueella.
- Kunnan lausunnonannon ajankohtaa vastaava kaavatilanne vahvistettujen ja hyväksytyjen oikeusvaikutteisten yleiskaavojen, asemakaavojen ja ranta-asemakaavojen osalta, sekä ovatko kaavat yhdenmukaisia ratasuunnitelman kanssa. Jos kaavoitustilanteessa on tapahtunut muutoksia nähtäville asetettavasta suunnitelmassa kuvatusta, pyydetään kuntaa yksilöimään muuttuneet kaavat lausunnossaan.
- Puoltaako kunta ratasuunnitelman hyväksymistä, jos se on ristiriidassa voimassa olevien asemakaavojen kanssa.
- sisällyttääkö kunta ratasuunnitelman mukaiset rautatien suoja- ja näkemäalueiden aiheuttamat rakentamisrajoitukset asemakaavaan tai ranta-asemakaavaan.
- hankkiiko ja luovuttaako kunta maa-alueen rautatien parantamisesta aiheutuvien asemakaavan mukaisten katujen tekemistä varten.

- onko kunta valmis luovuttamaan rautatien tekemiseen tarvittavan omistamansa maa-alueen korvauksetta rautatie tarkoituksiin.
- onko kunnalla huomauttamista ratasuunnitelmaan sisältyviin siltoihin, meluesteisiin, tukimuureihin tai muihin merkittäviin rakenteisiin.
- onko kunnalla huomauttamista ratasuunnitelmaan sisältyviin asemakaava-alueella oleviin laskuoja-alueisiin.
- onko kunnalla huomauttamista ratasuunnitelmaan sisältyviin rautatien rakentamisen ajaksi varattaviin, sijoitusalueisiin, kiertoteihin tai varattavien yksityisten teiden tekemiseen ja/tai käyttöön.

Ratasuunnitelman pääasiallinen sisältö

Salo-Hajala kaksoisraide -ratasuunnitelma on osa Salo–Turku kaksoisraiteen suunnittelukokonaisuutta. Ratasuunnitelman lähtökohtana on ollut vuonna 2020 laadittu ja vuonna 2021 täydennetty Helsinki-Turku nopean junayhteyden hankekokonaisuuden YVA sekä sen yhteydessä laadittu esiselvitys Salo-Turku kaksoisraiteen ratatekninen suunnittelu välillä Salo–Kupittaa. Helsinki-Turku hankekokonaisuudesta on tehty ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Ratasuunnitelmassa on huomioitu YVA-menettelyn aikana kerätty lähtötieto sekä perustellun päätelmän vaatimukset.

Suunnitteluperiaatteet

Rata on kaksiraiteinen, sähköistetty, molempiin suuntiin linjasuojastettu ja kauko-ohjattu sekä kulunvalvonnalla varustettu sekaliikenteen rata. Tavoitenopeus on 300 km/h tai 200 km/h, jos nykyinen raidegeometria on rajoittavana tekijänä. Tavoitenopeutta voidaan laskea arvoihin 180 km/h tai 160 km/h rakennuskustannukset huomioiden, mutta pääsääntöisesti nopeudelle 200 km/h jos nykyiset sillat ja tunnelit sallivat nopeuden noston nykyisellä raiteella. Sähkörata- ja turvalaitasuunnittelun osalta mitoitussuoruuksina käytetään 200 km/h. Suunnitelma-alueeseen kuuluu yksi raiteenvaihtopaikka. Uuden raiteen alusrakenne suunnitellaan akselipainolle 250 kN, paalulaatat suunnitellaan LM71-30 mukaiselle kuormalle. Rautatietunnelit kohteessa ovat kalliotunneleita.

Lausunto

Salo–Hajala-kaksoisraide -ratasuunnitelma toteuttaa sekä valtakunnallisen että alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutumista Salon kaupungin alueella. Maakunnan kehittämistavoitteiden ja valtakunnallisten liikennetavoitteiden pohjalta Varsinais-Suomen liikennejärjestelmän yleiseksi kehittämistavoitteiksi on määritetty kestävyys ja vähäpäästöisyys, kilpailukykyisyys ja vetovoimaisuus sekä turvallisuus ja terveellisyys.

Kestävyys ja vähäpäästöisyyden osalta on tavoitteena parantaa joukkoliikennettä Turun ja seutukeskusten välillä sekä Helsingin ja Tampereen suuntiin. Ratasuunnitelma toteuttaa tätä tavoitetta Salon osalta. Kilpailukykyyn ja vetovoimaisuuden suhteen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tavoitellaan taajamajunaliikenteen kehittämistä ja työmatkoihin käytettävän joukkoliikenteen nopeuttamista. Naapurimaakuntiin halutaan nopeampia ja tehokkaampia yhteyksiä myös tavaraliikenteen osalta. Ratasuunnitelma toteuttaa tätäkin tavoitetta Salon osalta. Turvallisuuden ja terveellisyyden osalta ei junaliikenteestä ole mainintaa.

Suunnitelmaselostuksesta puuttuu yksi yleiskaava -Joensuun peltoaukean osayleiskaava. Tämä ja yksi asemakaava (Halikko Härkhaka) lähetetään Turun Tunnin Juna Oy:lle. Muut oleelliset kaavat ovat Turun Tunnin Juna Oy:n tiedossa. Yleiskaavojen osalta voidaan todeta, että tuleva Salo-Halikko -kaksoisraide -asema-alue on laajempi kuin yleiskaavoissa oleva rata-alue.

Ratasuunnitelmaselostuksessa itsessään todetaan, että ”Salon kaupunki on käynnistänyt Salo-Halikko -kaksoisraiteen asemakaavan ja asemakaavan muutoksen Salon keskustan ja Halikon asemaseudun väliselle noin 5 km pituiselle osuudelle. Asemakaavatyön tavoitteena on muuttaa voimassa olevia asemakaavoja siten, että niissä huomioidaan laadittavana oleva ratasuunnitelma ja määritellään kaksoisraiteen vaatima rata-alue. Lisäksi asemakaavoitettua aluetta on ratasuunnitelman vuoksi tarpeen laajentaa vähäisessä määrin.”

Suoja- ja näkemäalueiden aiheuttamien rakentamisrajoitusten osalta voidaan todeta, ettei asemakaavassa/asemakaavamuutoksessa ole esitetty rakentamista tai muuta vastaavaa toimintaa tulevalle rautatiealueelle.

Salon alueella ei ole sellaisia maa-alueita, joita pitäisi hankkia ja sitten luovuttaa rautatien parantamisesta aiheutuvien asemakaavan mukaisten katujen tekemistä varten.

Kaupunki on valmis siihen, että suunnitelman mukaiset maa-alueet luovutetaan korvauksetta rautatien tekemistä varten.

Kaupungilla ei ole huomauttamista ratasuunnitelmaan sisältyviin siltoihin, meluesteisiin, tukimuureihin tai muihin merkittäviin rakenteisiin muilta osin kuin siten, että suunnitelman tulee mahdollistaa Halikon taajamajunaliikenteen aseman toteuttaminen. Huomauttamista ei myöskään ole ratasuunnitelmaan sisältyviin asemakaava-alueella oleviin laskuoja-alueisiin.

Kaupungilla on huomauttamista ratasuunnitelmaan sisältyviin rautatien rakentamisen ajaksi varattaviin, sijoitusalueisiin, kiertoteihin tai varattavien yksityisten teiden tekemiseen ja/tai käyttöön. Suunnitelmassa on virhe koskien Tomanterintietä (joka on Härkhakan kohdalla).

Suunnitelmakarttaan on merkitty yksityistiealue, vaikka kyseinen alue on asemakaavan mukaista katua ja kaupunki on hakenut katualueen lohkomista.

Kaupunki haluaa myös erikseen lausua keskustan tontilla 734-3-16-22 olevasta huoltotiestä. Suunnitelmakarttaan merkityssä muodossa se estää asemakaavan mukaisen käytön. Osa, jossa huoltotie on, lunastettiin eikä tuota rasiitetiä ole merkitty rekisteriin. Huoltotie tulee siirtää suoja-alueelle radansuuntaisesti kulkevaksi, jolloin se ei estä tontin rakentamista.

Salon kaupunki haluaa tuoda esiin huoltotien välttämättömyyden kiinteistöjen 734-4-20-10 ja 734-4-20-14 toiminnalle ympärivuorokautisesti ja ilman häiriöitä. Huoltotielle tulee yrittää löytää ratkaisu, joka ei vaikeuta yritysten toimintaa kyseisten kiinteistöjen alueella.

Junaradan rakentaminen aiheuttaa toteutuessaan muutoksia vesijohto- ja viemäriinjoihin, sillä suunnitellun ratalinjauksen alueella kulkee vesi- ja viemäriverkostoa. Kaavatyössä tai ratasuunnittelussa ei ole vielä tehty vesihuollon tarkasteluja, joten teknis- taloudellisia vaikutuksia ei voida vielä arvioida. Vesihuolto ei ole kaavaluonnoksen mukaan mukana jatkosuunnittelussa. Vesihuollon ja hulevesien hallinnan tarkastelut on sisällytettävä jatkosuunnitteluun riittävän varhaisessa vaiheessa ja suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä liikelaitos Salon Veden kanssa.

Ratasuunnitelmassa ei ole mainintaa kaavamuutoksessa suunnitellusta ja maakuntakaavaankin merkitystä (Varsinais-Suomen taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaava) Halikon taajamajunaliikenteen asemapaikasta, joka sijoittuisi Halikon Prisman ja Halikonjoen väliselle alueelle. Salon kaupunki edellyttää, että ratasuunnitelmassa ja rakentamissuunnitelmassa otetaan huomioon asemapaikan edellyttämät tekniset vaatimukset ja mahdollistetaan aseman rakentaminen oheisen periaatepiirroksen osoittamalla tavalla.

Kaupungilla ei ole muuta lausuttavaa ratasuunnitelmasta ja siinä esitetyistä ratkaisuista. Salon kaupunki puoltaa Salo–Hajala-kaksoisraide -ratasuunnitelman hyväksymistä, kun edellä kuvatut muutokset huomioidaan ratasuunnitelmassa ja rakentamissuunnitelmassa.

Liitteet

- Kaupungin vastineet suunnitelmasta tehtyihin muistutuksiin, lausunnon vastinekooste
- Halikon aseman mahdollistamisen periaatepiirros

Esittelijä	Vs. Kaupunkikehitysjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunkikehityslautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle, että se esittää yllä olevan lausunnon Salon kaupungin lausuntona Salo–Hajala-kaksoisraide -ratasuunnitelmasta.
Päätös	Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen. Mika Mannervesi ilmoitti olevansa esteellinen asian esittelyssä, koska kuuluu Turun Tunnin juna Oy:n hallitukseen. Mannervesi poistui kokouksesta pykälien 177 ja 178 käsittelyn ajaksi klo 17.58 ja palasi 18.03. Esittelijänä tämän asian kohdalla toimi vs. kaupunkikehitysjohtaja, maankäyttöpalvelujen johtaja Raimo Inkinen.
Tiedoksianto	Toimistopalvelut Turun Tunnin Juna Oy

Kaupunginhallitus 20.11.2023 § 343
4635/00.01.05.02/2021

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa yllä olevan lausunnon Salon kaupungin lausuntona Salo–Hajala-kaksoisraide -ratasuunnitelmasta.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Turun Tunnin Juna Oy